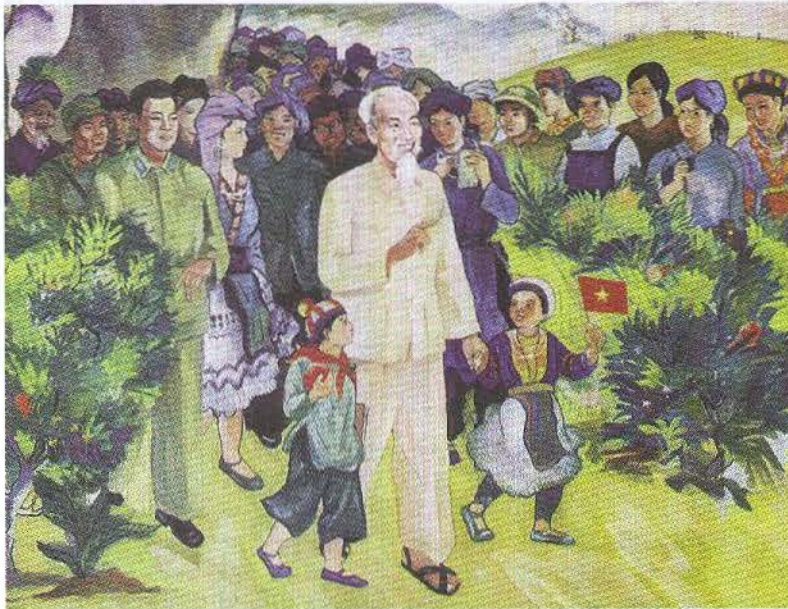

Thư mừng năm mới và thơ chúc Tết của Bác Hồ trong hai năm Sửu lịch sử

NGUYỄN VIẾT CHÍNH

Bác Hồ với đồng bào các dân tộc (Tranh trưng bày tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam - Tác giả Đặng Nam)

Cách đây 72 năm, vào năm Kỷ Sửu 1949, cả nước ta đang bước vào năm thứ ba của cuộc chiến đầy cam go chống thực dân Pháp xâm lược, dù trong điều kiện và hoàn cảnh còn rất nhiều khó khăn, nhưng ngoài công việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức kháng chiến, Bác Hồ kính yêu vẫn dành chút thời gian hiếm hoi và quý báu để tìm tòi, nghiên cứu viết những tác phẩm có tác dụng tuyên truyền, giáo dục, tổ chức,

động viên và hướng dẫn quân và dân ta thực hiện đúng đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước vừa sản xuất, xây dựng; vừa quyết tâm chiến đấu tới cùng để mau chóng giành thắng lợi hoàn toàn cho đất nước, non sông ta thống nhất và độc lập thật sự.

Ngay trong “Thư chúc mừng năm mới” gửi toàn thể đồng bào và chiến sĩ cả nước, Người không chỉ gửi gắm những lời lẽ nồng ấm

tràn đầy yêu thương mà còn cả những định hướng việc làm cho một năm mới đầy ý nghĩa: “Sang năm mới, các chiến sĩ sẽ thi đua xung phong giết nhiều giặc, cướp nhiều súng, lập nhiều công. Đồng bào sẽ xung phong thi đua tăng gia sản xuất về mọi nghề, mọi ngành, diệt giặc đói, diệt giặc dốt. Các cụ phụ lão xung phong đốc thúc con cháu thi đua. Các cán bộ thi đua thực hành cần, kiệm, liêm, chính. Các cháu thanh niên và nhi đồng xung phong thi đua học và hành...”. Lời căn dặn của Người ngày đó thật sâu sắc, đầy ý nghĩa và luôn mang giá trị thời sự nóng hổi. Cho đến bây giờ, sẽ là không bao giờ thừa khi ta nhắc lại lời Người rằng: Là người đảng viên, vinh hạnh càng nhiều thì trách nhiệm phải càng lớn chứ không phải “Trước mặt quần chúng, ta cứ viết lên trán hai chữ “Cộng sản” mà ta được họ yêu mến. Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách đạo đức”, những người không phải chỉ biết “hò hào dân tiết kiệm” mà “minh phải tiết kiệm trước đã”. Đó là những người luôn luôn “phải học lấy bốn đức cách mạng: cần, kiệm, liêm, chính...”.

Đặc biệt, cũng vào mùa Xuân năm Kỷ Sửu (1949) này, từ chiến khu Việt Bắc, Bác Hồ kính yêu đã có Thơ chúc Tết gửi tới đồng bào và chiến sĩ cả nước. Lời thơ của Bác như lời non nước được vang vọng truyền đi qua làn sóng của Đài tiếng nói Việt Nam: *"Kháng chiến lại thêm một năm mới/ Thi đua ái quốc thêm tiến tới/ Động viên lực lượng và tinh thần/ Kháng chiến càng thêm mau thắng lợi/ Người người thi đua/ Ngành ngành thi đua/ Ngày ngày thi đua/ Ta nhất định thắng/ Địch nhất định thua"* (Báo Sự thật, số 106-107, Xuân Kỷ Sửu). Bài thơ Xuân nói về tầm quan trọng của thi đua là: "Động viên lực lượng và tinh thần" nhằm mục đích "Kháng chiến càng thêm mau thắng lợi". Đây cũng là một cặp kết cấu nhân - quả. Vấn đề thi đua được Bác nêu ra thật toàn diện, từ con người (người người) đến công việc (ngành ngành) và xuyên suốt thời gian (ngày ngày).

Tròn 60 năm về trước, khi quân và dân cả nước ta đang ra sức vừa thi đua sản xuất, xây dựng, vừa ra sức thi đua đánh giặc lập công, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, vào ngày đầu năm mới 1961, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi Lời chúc mừng năm 1961 tới đồng bào cả nước, kiều bào và nhân dân các nước bầu bạn một năm mới vui vẻ, mạnh khỏe, đoàn kết và tiến bộ. Sau khi khái quát tình hình trong nước và quốc tế trong năm 1960, nêu ý nghĩa và nhiệm vụ của nước ta trong năm 1961, Người kêu gọi các tầng lớp nhân dân và kiều bào ta ở nước

ngoài hãy đoàn kết chặt chẽ, thi đua sản xuất, thực hành tiết kiệm; đảng viên, cán bộ trong Đảng và ngoài Đảng cố gắng công tác và học tập để không ngừng tiến bộ, tăng cường đoàn kết nhất trí trên cơ sở tư tưởng Mác-Lênin; nâng cao ý thức trách nhiệm, ý thức đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội và hòa bình, thống nhất nước nhà.

Những ngày giáp Tết Tân Sửu (1961), Người có nhiều bài phát biểu và nói chuyện với nỗi lòng đau đáu lo cho nước, cho dân. Đặc biệt, trong công tác cán bộ, Người lên tiếng cảnh báo rằng, có không ít cán bộ đảng viên lên mặt "ông quan cách mạng", đối với nhân dân thì "quan liêu, mệnh lệnh, không tôn trọng quyền lợi của nhân dân"; đối với tập thể thì "kèn cựa địa vị, tính thiệt suy hơn, chỉ hỏi Đảng và Chính phủ đã làm gì cho mình, không tự hỏi mình đã làm gì ích lợi cho nhân dân, cho xã hội"; đối với của công thì "lãng phí, tham ô"; đối với bản thân thì "không lo trau dồi đạo đức cách mạng, không lo học tập để tiến bộ, mà chỉ lo ăn ngon, mặc đẹp hơn người khác...".

Người yêu cầu "cán bộ cần phải không ngừng nâng cao tinh thần trách nhiệm đối với Đảng và một lòng một dạ phục vụ nhân dân"... Trong Đảng "phải thực hiện thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình, để tiến bộ không ngừng". Đúng ngày 30 Tết, Bác dự cuộc gặp mặt của Hội đồng Chính phủ nhân dịp cuối năm. Người nói chuyện về tầm quan trọng của việc quản lý kinh tế, tài chính và sự cần

thiết tổ chức kiểm tra ở các bộ, về ý thức kỷ luật chấp hành nghiêm chỉnh mọi nghị quyết của Hội đồng Chính phủ. Buổi tối, Bác đi thăm và chúc Tết một số gia đình công nhân viên chức ở Hà Nội. Đúng giao thừa, qua Đài phát thanh Tiếng nói Việt Nam, Người đọc lời chúc Tết đồng bào cả nước và kiều bào ở nước ngoài: "... Năm nay là năm Sửu, các cụ ta quen gọi là "Tết con trâu". Trâu thì cày giỏi mà chọi cũng hăng. Toàn dân ta đoàn kết đấu tranh thì chúng ta nhất định xây dựng thành công một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Vậy có thơ rằng: Mừng Năm mới, mừng Xuân mới/ Mừng Việt Nam, mừng thế giới! Đường lên hạnh phúc rộng thênh thang/ Kế hoạch năm năm thêm phần khởi! Chúc miền Bắc hăng hái thi đua! Chúc miền Nam đoàn kết tiến tới! Chúc hòa bình thống nhất thành công! Chúc chủ nghĩa xã hội thắng lợi!".

Lời thơ chúc Tết vừa thể hiện tầm nhìn, tư tưởng, đường lối đúng đắn, vừa chứa đựng khát vọng độc lập lớn lao, vừa bộc lộ tinh thần lạc quan cách mạng của Người. Có thể nói, thực tế cách mạng đã chứng minh thiên tài của Bác. Lời thơ là đỉnh cao trí tuệ không chỉ là sự sáng suốt của một dự cảm mà là trí anh minh của một thiên tài. Và hôm nay, trong cuộc sống thanh bình, những vần thơ chúc Tết của Bác ngày nào vẫn luôn là lời động viên, nhắc nhở triệu triệu người con đất Việt nắm chặt tay nhau trên con đường dựng xây đất nước. ■